

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

TRẦN THIÊN TÚ

**NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA
CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC
TRUNG BỘ VIỆT NAM HIỆN NAY**

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG VÀ DUY VẬT LỊCH SỬ

HÀ NỘI - 2025

**Công trình được hoàn thành tại
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

**Người hướng dẫn khoa học: 1. GS. TS. Nguyễn Hùng Hậu
2. TS. Đinh Văn Thụy**

Phản biện 1:

.....

Phản biện 2:

.....

Phản biện 3:

.....

**Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp học viện
hợp tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
vào hồi giờ..... ngày..... tháng..... năm 20...**

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc Gia
và Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Cán bộ chủ chốt cấp tỉnh là những cá nhân giữ vị trí lãnh đạo, quản lý cao nhất trong hệ thống chính trị của một tỉnh. Họ là những người quyết định các vấn đề quan trọng của địa phương, từ đó tác động trực tiếp đến đời sống kinh tế - xã hội của người dân. Vì vậy, việc xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ này luôn là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước.

Nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò của đội ngũ cán bộ chủ chốt các cấp, nhất là cán bộ chủ chốt cấp tỉnh, trong những năm qua, Đảng, Nhà nước và cấp ủy, chính quyền các địa phương trong cả nước, trong đó có các tỉnh vùng Bắc Trung Bộ luôn quan tâm quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện nâng cao phẩm chất và năng lực chuyên môn, năng lực lãnh đạo, quản lý, trong đó có năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ này. Vì vậy, đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ cơ bản có năng lực tư duy chiến lược, vận dụng khá tốt trong lãnh đạo, quản lý, điều hành địa phương. Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, năng lực tư duy chiến lược của một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ vẫn còn một số hạn chế: Trong lãnh đạo, chỉ đạo thiếu quyết đoán, chưa sâu sát cơ sở, bám nắm mọi hoạt động của cấp dưới để đưa ra những quyết định đúng, trúng trong từng lĩnh vực, hoạt động cụ thể; thậm chí có người do thiếu bản lĩnh, năng lực tư duy chiến lược, trong quá trình tổ chức thực hiện sợ sai, sợ trách nhiệm, không dám quyết định những công việc thuộc phạm vi, quyền hạn xử lý. Nguyên nhân cơ bản của những hạn chế trên là do một số địa phương làm chưa tốt công tác nhân sự, dẫn tới việc bố trí, sắp xếp cán bộ chủ chốt cấp tỉnh chưa phù hợp; chưa thường xuyên quan tâm công tác đào tạo, bồi dưỡng. Một số cơ chế, chính sách chưa thực sự đi vào thực tiễn cuộc sống, chưa kịp thời động viên, khuyến khích, bảo vệ cán bộ có tinh thần 7 dấn thân khi thực thi công vụ; một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh thiếu ý thức tự giác tu dưỡng, rèn luyện về năng lực tư duy chiến lược, vẫn còn có tư duy nhiệm kỳ.

Hiện nay, tình hình khu vực và thế giới có những biến động nhanh chóng, phức tạp khó dự đoán; trong nước đang đối mặt với nhiều cơ hội, thách thức trong tiến trình phát triển và hội nhập quốc tế. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh - những người đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng và thực thi chính sách quan trọng của địa phương. Do đó, nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh trên phạm vi cả nước nói chung, các tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ nói riêng không chỉ là yêu cầu cấp bách mà còn là yếu tố then chốt để bảo đảm sự phát triển bền vững và thịnh vượng của đất nước và của từng địa phương.

Xuất phát từ tình hình trên cho thấy, việc tập trung nghiên cứu vấn đề năng lực tư duy chiến lược từ đó đề ra những giải pháp để nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho đội ngũ cán bộ chủ chốt trong đó có đội ngũ cán bộ các tỉnh Bắc Trung Bộ càng có vai trò quan trọng, góp phần nâng cao hiệu quả lãnh đạo, quản lý, thúc đẩy sự phát triển kinh tế xã hội của đất nước. Vì vậy, tác giả chọn vấn đề *“Nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ Việt Nam hiện nay”* làm đề tài luận án tiến sĩ ngành Chủ nghĩa Duy vật biện chứng và Duy vật lịch sử.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích

Trên cơ sở phân tích những vấn đề lý luận và thực trạng năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ Việt Nam hiện nay, luận án đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao năng lực tư duy cho đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ Việt Nam, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội của vùng và cả đất nước.

2.2. Nhiệm vụ

- Tổng quan những công trình khoa học tiêu biểu liên quan đến đề tài luận án.

- Phân tích, làm rõ nhưng vấn đề lý luận về năng lực tư duy chiến lược, tầm quan trọng của năng lực tư duy chiến lược đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý, năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ, thực chất, phương thức, những nhân tố tác động đến nâng cao năng lực tư duy chiến lược đối với cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ.

- Phân tích, làm rõ thực trạng và nguyên nhân thực trạng năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh ở khu vực Bắc Trung Bộ Việt Nam.

- Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh ở vùng Bắc Trung Bộ Việt Nam trong thời gian tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Luận án nghiên cứu nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi không gian: khu vực Bắc Trung Bộ của Việt Nam, bao gồm sáu tỉnh, thành phố: Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và thành phố Huế.

- Phạm vi thời gian: Thời gian khảo sát từ năm 2015 - là thời điểm các tỉnh Bắc Trung Bộ tiến hành đại hội tỉnh đảng bộ tiến đến Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng - đến nay và các giải pháp đến năm 2030.

- Phạm vi nội dung: Luận án tập trung nghiên cứu nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận án dựa trên nền tảng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng Cộng sản Việt

Nam về tư duy, năng lực tư duy chiến lược, về đội ngũ cán bộ chủ chốt các cấp, trong đó có cán bộ chủ chốt cấp tỉnh.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp luận: Luận án dựa trên nền tảng phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử.

- Phương pháp cụ thể: Kết hợp các phương pháp lịch sử và logic, quy nạp và diễn dịch, phân tích và tổng hợp, phương pháp hệ thống - cấu trúc, so sánh, đánh giá.

5. Đóng góp mới của luận án

- Luận án bước đầu đưa ra khái niệm năng lực tư duy chiến lược ở mức độ khái quát, đánh giá năng lực này ở cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ, tạo tiền đề, cơ sở cho việc nghiên cứu năng lực tư duy chiến lược của đối tượng cán bộ lãnh đạo ở các ngành, các cấp và các lĩnh vực khác.

- Luận án đã đề xuất một số giải pháp chủ yếu góp phần nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh hiện nay nhằm đáp ứng công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế.

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận án

Luận án góp phần làm rõ lý luận về năng lực tư duy chiến lược, đánh giá thực trạng năng lực này ở cán bộ chủ chốt nói chung, cán bộ chủ chốt cấp tỉnh nói riêng.

Luận án có thể được sử dụng làm tài liệu tham khảo cho công tác nghiên cứu, đào tạo, bồi dưỡng cho cán bộ tại các trường cán bộ ngành, trường chính trị, trường đại học, các học viện, viện nghiên cứu.

Kết quả nghiên cứu trong luận án có thể làm tài liệu tham khảo cho công tác đánh giá, sử dụng cán bộ, cũng như trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền ở các cơ quan Trung ương và các tỉnh, thành phố hiện nay.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục các công trình khoa học của tác giả có liên quan đến luận án đã được công bố, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, nội dung luận án gồm 04 chương, 13 tiết.

Chương 1

TỔNG QUAN NHỮNG CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU

1.1. NHỮNG NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LÝ LUẬN VỀ TƯ DUY CHIẾN LƯỢC, NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC

Luận án đã tổng quan các nhóm công trình nghiên cứu trong nước và nước ngoài có liên quan đến vấn đề lý luận tư duy chiến lược, năng lực tư duy chiến lược. Các nhóm công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.2. NHỮNG NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN THỰC TRẠNG NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA ĐỘI NGŨ CÁN BỘ LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ

Luận án đã tổng quan các nhóm công trình nghiên cứu trong nước có liên quan đến vấn đề thực trạng năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý ở nước ta. Các nhóm công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.3. NHỮNG NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA ĐỘI NGŨ CÁN BỘ LÃNH ĐẠO CHỦ CHỐT

Luận án đã tổng quan các nhóm công trình nghiên cứu trong nước và nước ngoài có liên quan đến vấn đề về giải pháp nâng cao năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở nước ta. Các nhóm công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.4. GIÁ TRỊ CỦA NHỮNG CÔNG TRÌNH ĐÃ TỔNG QUAN VÀ HƯỚNG NGHIÊN CỨU CỦA LUẬN ÁN

1.4.1. Giá trị của những công trình đã tổng quan

Trên cơ sở những bài viết, tác phẩm, tài liệu đã được tổng quan liên quan đến nội dung luận án, có thể thấy nổi lên một số vấn đề sau:

Thứ nhất, lý luận về tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược

Nghiên cứu về tư duy chiến lược, các tài liệu có nguồn gốc ngoài nước mà tác giả luận án được tiếp cận đa số đều là các tác phẩm viết ra phục vụ mục đích kinh doanh và hướng dẫn cách quản trị nói chung. Vì thế, chúng gần như chỉ tập trung vào hướng dẫn cho người đọc căn cứ vào thực tiễn, điều kiện của bản thân cũng như của tổ chức để có cách nhận thức đúng đắn các tình huống xảy ra, trên cơ sở đó, đề ra các chiến lược kinh doanh hoặc quản lý doanh nghiệp một cách hiệu quả. Các khái niệm gần với luận án như: “tư duy chiến lược”, “mô hình tư duy chiến lược”, ... đã được nêu ra, tuy vậy, do mục đích cũng như cách tiếp cận của các tác giả này khác với luận án, nên các tài liệu trên chỉ mang giá trị tham khảo, mở ra những cách nhìn nhận mới, rộng hơn về vấn đề tư duy chiến lược.

Đối với các tài liệu trong nước, khái niệm tư duy chiến lược đã được nhiều nghiên cứu làm rõ. Về cơ bản, cách tiếp cận là khá gần với luận án nên đây là những tư liệu quý, cần thiết để tác giả luận án kế thừa, phát triển.

Trong các nghiên cứu trong nước, khá nhiều bài viết trên các tạp chí, hội thảo khoa học, một số cuốn sách đã đưa ra được khái niệm tư duy chiến lược, cùng với đó, những đặc trưng cũng như các biểu hiện của tư duy chiến lược cũng được các tác giả đề cập tới. Có thể thấy, khái niệm tư duy chiến lược thường gắn với những giai đoạn cụ thể, những lĩnh vực cụ thể, đặc biệt là trong lĩnh vực quản trị, kinh doanh, chưa có nhiều công trình đưa ra khái niệm tư duy chiến lược mang tính bao quát, toàn diện. Đa số các ngành, các lĩnh vực đều đã xác định cho mình những chiến lược phát triển mang tính đặc thù. Để đảm bảo sự phát triển, bên cạnh những kế hoạch hành động cụ thể, họ đã nhận thức được tầm quan trọng của tư duy người đứng đầu, người lãnh đạo, trong đó có tư duy chiến lược, từ đó, họ đưa ra tư duy chiến lược trong ngành mình, đảm bảo sự phát triển trong tương lai. Chúng ta dễ dàng tìm thấy những chiến lược cũng như tư duy chiến lược cho việc phát triển trong các ngành, lĩnh vực khác nhau như: giáo dục, văn hóa, kinh tế, quân sự, ... trong khoảng thời gian 05 năm, 10

năm, 20 năm, ... ở những phạm vi, quy mô khác nhau. Chính sự khác nhau đó đã làm cho bản thân các quan niệm về tư duy chiến lược, năng lực tư duy chiến lược cũng có sự khác nhau. Vì vậy, cần thiết có một cách tiếp cận mang tính tổng thể để xác lập một cơ sở lý luận chung. Từ điểm chung đó, đặt nó vào trong từng hoàn cảnh, từng địa phương để đề ra những giải pháp, chính sách bồi dưỡng, nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho người cán bộ chủ chốt ở những khu vực đó. Đây chính là nội dung cần được tiếp tục nghiên cứu và làm rõ.

Nghiên cứu về tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược, có thể thấy đối tượng mà các bài viết thường đề cập đến đó là các cán bộ lãnh đạo, quản lý nói chung, hoặc đơn thuần lãnh đạo cụ thể của một doanh nghiệp, đơn vị kinh doanh. Tư duy chiến lược là năng lực cần thiết đối với tất cả mọi người, đặc biệt là đối với người cán bộ lãnh đạo, quản lý. Họ là những người cần tầm nhìn xa, trông rộng, cần có khả năng dự báo. Cho nên, đề cập đến tư duy chiến lược, trước tiên, là nói đến tư duy chiến lược của người lãnh đạo, người đứng đầu. Mặc dù cách tiếp cận của các tác giả là khác nhau, nhưng đa số đều khẳng định, tư duy chiến lược là một yếu tố không thể thiếu với nhận thức cũng như hoạt động thực tiễn của con người nói chung, và đặc biệt quan trọng với những người lãnh đạo, quản lý. Với vị trí là người đứng đầu, những tư lệnh địa phương, tư lệnh ngành có vai trò quan trọng trong thực hiện các nhiệm vụ trên các lĩnh vực mà mình phụ trách. Sự tồn tại, phát triển của tổ chức, địa phương chịu ảnh hưởng rất lớn từ sự lãnh đạo, quản lý hay là các chính sách do đội ngũ này đề ra. Theo đó, những yêu cầu về năng lực nói chung và năng lực tư duy chiến lược nói riêng ở họ phải cao hơn, nổi trội hơn những người còn lại.

Thứ hai, thực trạng năng lực tư duy chiến lược của cán bộ hiện nay

Đứng trước nhiệm vụ nâng cao năng lực của người cán bộ nói chung, nhiều bài viết bắt đầu đi sâu nghiên cứu về tư duy chiến lược, trình độ tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược của đối tượng là những cán bộ lãnh đạo, quản lý. Tuy nhiên, việc khảo sát, đánh giá về các đặc điểm, thực trạng tư duy,

tư duy chiến lược của người cán bộ lãnh đạo nói chung, trong từng ngành, từng lĩnh vực cụ thể nói riêng chưa được thể hiện rõ nét. Do những hạn chế nhất định trong điều kiện tiếp cận, tác giả luận án chưa tìm được ở các nghiên cứu này là một số điểm sau:

Một là, khái niệm cán bộ chủ chốt cấp tỉnh chưa được khai thác, làm rõ một cách sâu sắc. Khái niệm cán bộ chủ chốt được đề cập ở một số nghiên cứu, cá biệt, đã có những bài viết đề cập đến đối tượng là cán bộ chủ chốt cấp xã, cấp huyện. Tuy nhiên, theo điều kiện nhận thức của tác giả luận án, tác giả chưa tìm được nghiên cứu nào làm rõ khái niệm cán bộ chủ chốt cấp tỉnh là ai, họ giữ những cương vị, chức danh nào tại địa phương. Việc đưa ra được khái niệm cán bộ chủ chốt cấp tỉnh là vấn đề mấu chốt, để xác định được chức năng, nhiệm vụ cũng như những đặc thù của họ để so sánh với các đối tượng khác, từ đó, mới làm rõ được những yêu cầu về năng lực tư duy chiến lược trong quá trình thực hiện nhiệm vụ được giao.

Hai là, vấn đề lý luận về tư duy chiến lược, năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh còn được bỏ ngỏ, chưa được nghiên cứu sâu. Khi nghiên cứu đến cán bộ lãnh đạo, quản lý nói chung, các tác giả thường quan tâm đến vấn đề tư duy lý luận, trình độ tư duy lý luận; trên hướng ngược lại, họ thường nghiên cứu tư duy kinh nghiệm, tư duy nhiệm kỳ, ... Các bài viết, tác phẩm liên quan đến tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược lại không đề cập đến đối tượng cán bộ chủ chốt cấp tỉnh. Đây là một khoảng trống cần được bổ sung, phát triển.

Có khá nhiều nghiên cứu, bài viết về khu vực Bắc Trung Bộ, đặc biệt, có nghiên cứu nói về cán bộ chủ chốt cấp xã ở khu vực này, tuy nhiên, tác giả luận án chưa được tiếp cận nghiên cứu nào đề cập đến đối tượng cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực này, đồng nghĩa với đó, là tác giả chưa thấy có nghiên cứu nào đề cập đến năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực này.

Phạm vi nghiên cứu liên quan đến không gian sống, bao gồm điều kiện tự nhiên, điều kiện kinh tế, văn hóa, xã hội, cùng với chúng là những tác động của các yếu tố này lên tư duy, tình cảm, phong cách sống, làm việc, ... của con người ở đó. Việc có những nghiên cứu liên quan đến phạm vi khu vực Bắc Trung Bộ sẽ là nguồn tài liệu quý giá để tác giả luận án kế thừa, phát triển, làm phong phú hơn cho nghiên cứu của mình. Tuy nhiên, rất tiếc là chưa có nghiên cứu nào đáp ứng về vấn đề này. Đây cũng là một nội dung cần được làm rõ trong luận án.

Đa số các nghiên cứu về năng lực tư duy chiến lược của cán bộ lãnh đạo, quản lý đều được viết trong thời gian 05 đến 10 năm trở lại đây. Vì thế, những bài viết này đều đang còn tính thời sự, cập nhật, và nhiều nội dung vẫn còn có giá trị to lớn trong hiện tại cũng như sau này.

Thứ ba, các giải pháp nâng cao năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ lãnh đạo

Về các giải pháp, trên cơ sở những điều tra, khảo sát thực tế, phân tích thực trạng đặc điểm của người cán bộ lãnh đạo ở nước ta, nhiều giải pháp đã được đề xuất nhằm góp phần nâng cao năng lực tư duy cho xứng tầm người cán bộ lãnh đạo. Mỗi tác phẩm nghiên cứu về năng lực tư duy, tư duy chiến lược của người cán bộ lãnh đạo đều có những giá trị quan trọng, là điều kiện để người cán bộ bồi dưỡng, học tập, tự hoàn thiện tư duy của mình trong nhiệm vụ lãnh đạo, chỉ đạo đưa đất nước phát triển toàn diện theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, do xuất phát từ nhu cầu nghiên cứu về “năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh ở khu vực Bắc Trung Bộ”, cho nên các giải pháp mà các nghiên cứu đưa ra có thể chưa sát và chưa phù hợp với đối tượng cũng như phạm vi nghiên cứu của luận án. Đó là những tài liệu, chất liệu quý để tác giả luận án tham khảo, kế thừa và bổ sung vào nghiên cứu của mình.

Tóm lại, các nghiên cứu đã được tổng quan là những bài viết, tác phẩm mang tính thời sự, có giá trị khoa học và thực tiễn cao, một số tác phẩm có đối

tượng, nội dung gần với luận án, đây là nguồn tư liệu tham khảo quý giá để tác giả có thể kế thừa vào làm cho luận án của mình phong phú, hoàn thiện hơn.

1.4.2. Hướng nghiên cứu của luận án

Trên thế giới, tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược của lãnh đạo đã được nhiều học giả, tổ chức nghiên cứu từ nhiều góc độ khác nhau, tập trung vào ba nhóm chính: nhóm nghiên cứu về bản chất và vai trò của tư duy chiến lược, nhóm nghiên cứu về năng lực tư duy chiến lược của nhà lãnh đạo và nhóm nghiên cứu về phương pháp phát triển tư duy chiến lược. Nhìn chung, các nghiên cứu quốc tế đã khẳng định vai trò quan trọng của tư duy chiến lược trong lãnh đạo, đồng thời đề xuất nhiều mô hình, phương pháp nhằm phát triển năng lực tư duy chiến lược. Tuy nhiên, các nghiên cứu chủ yếu tập trung vào lĩnh vực doanh nghiệp hoặc quản trị công ở các nước phát triển, chưa có nhiều nghiên cứu đi sâu vào năng lực tư duy chiến lược của cán bộ trong hệ thống chính trị Việt Nam.

Ở Việt Nam, tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược của cán bộ, nhất là cán bộ chủ chốt cấp tỉnh, đã được đề cập trong một số công trình nghiên cứu, nhưng còn chưa nhiều và chưa có nghiên cứu chuyên sâu, hệ thống về vấn đề này. Nhìn chung, các nghiên cứu chủ yếu tập trung vào lý luận chung về quản lý, lãnh đạo, hoặc nghiên cứu năng lực tư duy chiến lược ở cấp vĩ mô, chưa có nhiều nghiên cứu cụ thể về đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh, đặc biệt là khu vực Bắc Trung Bộ.

Từ tổng quan nghiên cứu trong và ngoài nước, có thể thấy:

- Các nghiên cứu quốc tế đã xây dựng được hệ thống lý luận phong phú về tư duy chiến lược, năng lực tư duy chiến lược, nhưng chủ yếu áp dụng vào lĩnh vực doanh nghiệp hoặc lãnh đạo trong môi trường phương Tây, chưa sát với đặc điểm của hệ thống chính trị Việt Nam.

- Ở Việt Nam, các nghiên cứu đã đề cập đến vai trò của tư duy chiến lược trong lãnh đạo, nhưng chưa đi sâu vào đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp

nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh theo một cách tiếp cận hệ thống.

- Đặc biệt, chưa có nhiều công trình chuyên sâu về năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ trong bối cảnh hội nhập quốc tế và những biến động kinh tế - chính trị hiện nay.

Vì vậy, đề tài **“Nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ Việt Nam hiện nay”** sẽ góp phần lấp đầy khoảng trống này bằng cách:

1. Làm rõ cơ sở lý luận về tư duy chiến lược và năng lực tư duy chiến lược trong lãnh đạo, quản lý nhà nước.
2. Đánh giá thực trạng năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ.
3. Đề xuất các giải pháp cụ thể nhằm nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho đội ngũ này, góp phần nâng cao hiệu quả lãnh đạo, quản lý và thúc đẩy sự phát triển bền vững của địa phương.

Chương 2

NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM – MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN

2.1. NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC

2.1.1. Năng lực

Năng lực (competency) được hiểu là khả năng, thực lực của một chủ thể nhất định trong nhận thức và hoạt động thực tiễn nhằm đảm bảo hoạt động đó có hiệu quả. Năng lực bao gồm tập hợp những tố chất, phẩm chất tâm lý, sinh lý cá nhân phù hợp với những yêu cầu đặc trưng của một hoạt động nhất định. Vì thế, nó giúp chủ thể có một khả năng hoàn thành hoạt động đó một cách hiệu quả. Năng lực chính là yếu tố giúp mỗi cá nhân làm việc hiệu quả hơn so với những người khác.

2.1.2. Tư duy chiến lược

Tư duy chiến lược (Strategic thinking) là một loại hình của tư duy vĩ mô, đại cục, có tính tổng thể của con người. Tư duy chiến lược là quá trình nhận thức, phân tích và định hướng dài hạn nhằm đưa ra các quyết định quan trọng, giúp tổ chức hoặc cá nhân đạt được mục tiêu trong môi trường biến động. Đây là năng lực cần thiết cho các nhà lãnh đạo, quản lý, giúp họ dự báo xu hướng, nhận diện cơ hội và thách thức, đồng thời xây dựng chiến lược hiệu quả.

Là hình thức ở cấp độ cao của con người, “Tư duy chiến lược phản ánh được bản chất, quy luật, xu hướng vận động của hiện thực khách quan, thể hiện khả năng nhận thức sâu sắc, tầm nhìn xa trông rộng, có tính sáng tạo, từ đó đưa ra những dự báo, định hướng đúng để đạt mục tiêu chiến lược trong hoạt động nhận thức cũng như trong hoạt động thực tiễn, phù hợp với quy luật phát triển của khách quan”.

Tư duy chiến lược mang các đặc điểm sau:

- *Tư duy xa*

- *Tư duy rộng*
- *Tư duy sâu*
- *Tư duy hệ thống*
- *Tư duy linh hoạt, sáng tạo*

2.1.3. Năng lực tư duy chiến lược

Khái niệm

Từ phân tích các khái niệm ở trên, có thể thấy, năng lực tư duy chiến lược là một dạng năng lực chung ở cấp độ cao của con người, đó chính là một dạng năng lực thuộc về tư duy, nó bao gồm cả trình độ tư duy chiến lược và các kỹ năng, khả năng vận dụng trình độ đó vào thực tiễn thông qua hành vi, thái độ của con người. Do vậy, xét từ góc độ đối tượng xem xét, *năng lực tư duy chiến lược là tổng hợp các thuộc tính riêng có về tư duy của chủ thể để tạo ra khả năng phản ánh được bản chất, quy luật, xu hướng vận động của hiện thực khách quan; thể hiện khả năng nhận thức sâu sắc, tầm nhìn xa trông rộng, linh hoạt, sáng tạo; từ đó, đưa ra những dự báo, định hướng đúng để đạt mục tiêu chiến lược trong hoạt động nhận thức cũng như trong hoạt động thực tiễn, phù hợp với quy luật phát triển của khách quan.*

Biểu hiện

- *Khả năng phản ánh đúng bản chất, quy luật, xu hướng vận động của hiện thực khách quan*
- *Khả năng nhận thức sâu sắc, tầm nhìn xa trông rộng, linh hoạt, sáng tạo*
- *Khả năng đưa ra những dự báo, định hướng đúng*

2.2. NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM

2.2.1. Cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ

Chỉ thị số 35-CT/TW ngày 30/5/2019 của Bộ Chính trị khóa XII về đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã nêu cụ thể hơn. Khi đề cập đến hội nghị cán bộ chủ chốt ở các tỉnh uỷ, thành uỷ

thuộc Trung ương đã chỉ ra các chức danh: “là các đồng chí trong ban chấp hành đảng bộ; chủ tịch, phó chủ tịch Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; trưởng các ban, sở, ngành, đoàn thể cấp tỉnh; bí thư các đảng bộ trực thuộc, chủ tịch Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân các huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh”. Căn cứ vào những chức danh đã được xác định nêu trên, cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ là những cán bộ chủ chốt cấp tỉnh thuộc 06 tỉnh, thành phố Bắc miền Trung, bao gồm: Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và thành phố Huế. Những đặc điểm về tự nhiên, kinh tế, xã hội đã làm cho cơ cấu đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh của vùng có những đặc trưng riêng so với những vùng khác.

2.2.2. Năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ - Khái niệm, đặc điểm và tầm quan trọng

Khái niệm

Năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ chính là tổng hợp các thuộc tính riêng có về tư duy của đội ngũ này trong việc tạo ra khả năng phản ánh được bản chất, quy luật, xu hướng vận động của hiện thực khách quan; thể hiện khả năng nhận thức sâu sắc, tầm nhìn xa trông rộng, linh hoạt, sáng tạo; từ đó, có những dự báo, định hướng đúng, đưa ra những quyết định lãnh đạo, quản lý, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, đạt những mục tiêu chiến lược của địa phương, đơn vị, lĩnh vực mà mình phụ trách, phù hợp với quy luật phát triển của khách quan, yêu cầu phát triển của đất nước trong tình hình mới.

Đặc điểm

- Khả năng phản ánh đúng bản chất, quy luật, xu hướng vận động của hiện thực khách quan.
- Khả năng nhận thức sâu sắc, tầm nhìn xa trông rộng, linh hoạt, sáng tạo.
- Với tư cách là người cán bộ lãnh đạo, quản lý, năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ còn thể hiện ở

khả năng nhận thức sâu sắc được tầm nhìn trong quan điểm, đường lối, chỉ đạo của cấp trên.

- Khả năng đưa ra những dự báo, định hướng đúng thông qua việc xây dựng các quyết định lãnh đạo, quản lý.

Tầm quan trọng

- Đối với nhận thức
- Đối với hoạt động thực tiễn

2.3. NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM

2.3.1. Thực chất của việc nâng cao năng lực tư duy chiến lược đối với cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

Nâng cao năng lực tư duy chiến lược chính là quá trình cải thiện năng lực của tư duy, làm cho năng lực tư duy chiến lược ngày càng cao hơn, hoàn thiện hơn, đáp ứng tốt các yêu cầu của thực tiễn đặt ra.

Thực chất việc nâng cao năng lực tư duy chiến lược chính là:

- Thứ nhất, nâng cao năng lực phản ánh của tư duy.
- Thứ hai, nâng cao tầm nhìn xa trông rộng của tư duy.
- Thứ ba, nâng cao tính linh hoạt, sáng tạo của tư duy.
- Thứ tư, nâng cao năng lực dự báo, định hướng sự vận động của hiện thực.
- Thứ năm, nâng cao chất lượng xây dựng quyết định lãnh đạo, quản lý.

2.3.2. Phương thức nâng cao năng lực tư duy chiến lược đối với cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

Luận án chỉ ra bốn phương thức để nâng cao năng lực tư duy chiến lược cho đối tượng là cán bộ chủ chốt cấp tỉnh, bao gồm:

- Bồi dưỡng kiến thức và kỹ năng tư duy chiến lược
- Tăng cường thực tiễn, trải nghiệm thực tế
- Định hướng chiến lược cá nhân và tổ chức
- Cải thiện môi trường làm việc và cơ chế, chính sách hỗ trợ

2.3.3. Những yếu tố tác động đến nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ

Luận án chỉ ra bốn yếu tố quan trọng tác động đến nâng cao năng lực tư duy chiến lược của đối tượng là cán bộ chủ chốt cấp tỉnh, bao gồm:

- Điều kiện tự nhiên, tình hình kinh tế - xã hội tại địa phương
- Truyền thống văn hóa vùng miền
- Đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước
- Nhân tố chủ quan của đội ngũ cán bộ chủ chốt

Chương 3

NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM HIỆN NAY - THỰC TRẠNG VÀ NGUYÊN NHÂN

3.1. THỰC TRẠNG NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM HIỆN NAY

3.1.1. Những ưu điểm về năng lực tư duy chiến lược

Luận án chỉ ra bốn ưu điểm cơ bản về năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ, bao gồm:

3.1.1.1. Nhìn chung, đa số cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ đã có năng lực phản ánh được bản chất, xu hướng vận động của thực tiễn

Năng lực này thể hiện qua việc cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ trên cơ sở nhận thức đúng điều kiện, hoàn cảnh, khả năng của địa phương để đề ra phương hướng phát triển dài hạn từ đó phân thành những định hướng chủ đạo từng thời kỳ trên cơ sở những đặc điểm của tỉnh.

3.1.1.2. Đa số cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ có khả năng nhận thức đúng, tầm nhìn xa trông rộng, linh hoạt, sáng tạo

Năng lực này thể hiện qua việc cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ có tư duy sáng tạo, mềm dẻo, uyển chuyển, nhìn xa trông rộng, dự báo trước tình hình, thích ứng kịp thời khi tình hình đất nước cũng như địa phương thay đổi.

3.1.1.3. Phần nhiều cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ có năng lực đưa ra những dự báo, định hướng, ban hành những quyết định quan trọng góp phần vào sự phát triển của tổ chức, cơ quan, đơn vị

Năng lực này thể hiện ở việc cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ trên cơ sở phương hướng chung đã xác định, đề ra các chương trình, dự án trọng điểm, lĩnh vực ưu tiên phù hợp với xu thế phát triển chung của vùng và đất nước.

3.1.1.4. Cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ phần nào có năng lực nhận thức được tầm nhìn trong quan điểm, đường lối, chỉ đạo của cấp trên

Năng lực này thể hiện ở việc cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ có khả năng nhận thức được những quy luật khách quan của cách mạng Việt Nam, đường lối, chủ trương, pháp luật và các quy định của Đảng và Nhà nước.

3.1.2. Những hạn chế về năng lực tư duy chiến lược

Bên cạnh các ưu điểm, luận án chỉ ra năm điểm hạn chế cơ bản về năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ, bao gồm:

3.1.2.1. Một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh còn thiếu nhìn xa, trông rộng trong xây dựng chiến lược phát triển của địa phương, chưa đưa ra được kế hoạch trung hạn, dài hạn để tổ chức phù hợp, đánh thức, khơi dậy nguồn lực của địa phương mình

3.1.2.2. Một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh còn bị chi phối bởi tư duy siêu hình, lúng túng trong công việc hay trong giải quyết các mối quan hệ trước diễn biến của thực tiễn

3.1.2.3. Một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh còn hạn chế ở năng lực dự báo, phát hiện xu hướng vận động, phát triển của sự vật, hiện tượng, mới

chỉ dừng lại ở hiện tượng, chưa đi vào chiều sâu, bản chất

3.1.2.4. Một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh không xây dựng được tầm nhìn chiến lược cho địa phương, còn có biểu hiện chủ nghĩa kinh nghiệm, duy ý chí, thiếu tính thực tiễn, hô hào khẩu hiệu suông, khả năng hoạch định đường lối phát triển kinh tế, xã hội còn yếu

3.1.2.5. Tư duy nhiệm kỳ vẫn tồn tại trong suy nghĩ và hành động của một bộ phận cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

3.2. NGUYÊN NHÂN THỰC TRẠNG NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM

3.2.1. Nguyên nhân của ưu điểm về năng lực tư duy chiến lược

Nhìn vào những kết quả đạt được trong quá trình thực thi công vụ của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ trong thời gian qua, phần nào cho thấy được năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ này đạt tới một mức độ nhất định. Để có được năng lực ấy, bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân cả từ khách quan lẫn chủ quan.

3.2.1.1. Bắt nguồn từ những yêu cầu đặt ra từ thực tiễn

3.2.1.2. Công tác cán bộ được Đảng và Nhà nước quan tâm đúng mức

3.2.1.3. Trong công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ: Các cơ sở đào tạo chuyên môn và lý luận chính trị đã thực hiện tốt chức năng của mình

3.2.1.4. Nguyên nhân thuộc về nhân tố chủ quan: Nhiều cán bộ chủ chốt cấp tỉnh có ý thức tự học tập, rèn luyện, nâng cao năng lực của mình

3.2.2. Nguyên nhân của hạn chế về năng lực tư duy chiến lược

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến những hạn chế trong năng lực của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ nói chung và năng lực tư duy chiến lược nói riêng. Những nguyên nhân đó có thể đến từ các nhân tố bên ngoài cũng như bản thân chủ thể tư duy.

3.2.2.1. Nguyên nhân thuộc về điều kiện kinh tế, xã hội, văn hóa vùng Bắc Trung Bộ

- Những ảnh hưởng tiêu cực từ điều kiện tự nhiên, truyền thống, văn hóa

vùng miền

- Những thay đổi của thực tiễn kinh tế - xã hội, ảnh hưởng của mặt trái kinh tế thị trường

3.2.2.2. Nguyên nhân từ cơ chế, chính sách chưa phù hợp

3.2.2.3. Nguyên nhân từ những hạn chế trong công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ

3.2.2.4. Nguyên nhân thuộc về nhân tố chủ quan của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

- Từ sự yếu kém, đạo đức, thiếu tu dưỡng bản lĩnh chính trị của một số cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

- Từ ý thức phấn đấu trong công việc chưa cao, sự thụ động, trông chờ, ỷ lại của bản thân không ít cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

- Từ ý thức tự rèn luyện, học tập chưa cao của một số cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

Chương 4

MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ VIỆT NAM TRONG THỜI GIAN TỚI

Đứng trước những hạn chế về năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ cũng như những yêu cầu đặt ra từ thực tiễn, trên cơ sở nội dung của luận án, tác giả xin đưa ra một số giải pháp chủ yếu góp phần nâng cao năng lực này đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của cách mạng trong giai đoạn mới:

4.1. ĐỔI MỚI CÔNG TÁC CÁN BỘ THEO HƯỚNG QUY HOẠCH, LỰA CHỌN, ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ ĐÁP ỨNG NHU CẦU NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC

4.1.1. Đổi mới công tác cán bộ đối với những vị trí chủ chốt cấp tỉnh đáp ứng nhu cầu nâng cao năng lực tư duy chiến lược

Một là, việc lựa chọn, bố trí, sắp xếp và sử dụng cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

phải bảo đảm về chất lượng.

Hai là, thực hiện điều động, luân chuyển cán bộ chủ chốt cấp tỉnh qua nhiều môi trường khác nhau.

Ba là, đề cao tinh thần, trách nhiệm của cấp ủy, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương khi giới thiệu cán bộ vào vị trí lãnh đạo chủ chốt cấp tỉnh.

4.1.2. Đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng dựa trên nền tảng tư duy biện chứng duy vật của chủ nghĩa Mác – Lênin

- Dành thời lượng chương trình phù hợp cho lý luận Mác – Lênin
- Đảm bảo nguyên tắc thống nhất giữa lý luận với thực tiễn
- Đảm bảo nguyên tắc toàn diện, đi đôi với chính sách trọng tâm, trọng điểm

4.1.3. Đẩy mạnh việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách tư duy nhìn xa trông rộng của Hồ Chí Minh

Một là, luôn hòa mình vào thực tiễn, thâm nhập vào quần chúng nhân dân

Hai là, chủ động, mềm dẻo, linh hoạt trong việc xử lý tình huống

Ba là, luôn giữ vững mục tiêu, định hướng

4.1.4. Đổi mới phương thức nâng cao năng lực tư duy chiến lược trong đào tạo, bồi dưỡng tại trường lớp

Tri thức khoa học

Tri thức lý luận

4.2. TẠO MÔI TRƯỜNG CÔNG TÁC THUẬN LỢI ĐỂ CÁN CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC

4.2.1. Tạo cơ chế, chính sách phù hợp để cán bộ chủ chốt cấp tỉnh phát huy, nâng cao năng lực tư duy chiến lược

4.2.2. Tạo điều kiện cho cán bộ chủ chốt cấp tỉnh được nâng cao năng lực tư duy chiến lược thông qua hoạt động thực tiễn

4.2.3. Đảm bảo điều kiện cơ sở vật chất tốt phục vụ hoạt động công tác của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh góp phần nâng cao năng lực tư duy chiến lược

4.3. PHÁT HUY NHÂN TỐ CHỦ QUAN TRONG TỰ NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC CỦA CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP TỈNH KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ

4.3.1. Làm cho cán bộ chủ chốt cấp tỉnh nhận thức đúng năng lực tư duy chiến lược của mình để điều chỉnh phù hợp với thực tiễn đặt ra

4.3.2. Nâng cao ý thức tự rèn luyện, phát huy nhân tố chủ quan của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh

4.4. THỰC HIỆN TỐT CÔNG TÁC KIỂM TRA, GIÁM SÁT, ĐÁNH GIÁ, PHÂN LOẠI CHẤT LƯỢNG CÁN BỘ GÓP PHẦN NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ DUY CHIẾN LƯỢC

- Hoàn thiện hệ thống tiêu chí, quy trình đánh giá
- Đổi mới phương pháp kiểm tra, giám sát
- Tăng cường tính minh bạch và công khai
- Nâng cao năng lực đội ngũ làm công tác kiểm tra, giám sát
- Gắn kết quả đánh giá với chính sách sử dụng cán bộ
- Tạo động lực phát triển cho cán bộ

Trên đây là những giải pháp chủ yếu được đề xuất trong luận án, chúng có mối quan hệ mật thiết với nhau, qua đó góp phần nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ trong thời gian tới. Đồng thời việc làm rõ những giải pháp này sẽ góp phần giúp tác giả hoàn thành được mục đích, cũng như nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài luận án.

KẾT LUẬN

Năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng, hoạch định và triển khai các chiến lược phát triển bền vững tại khu vực Bắc Trung Bộ, nơi có vị trí chiến lược về kinh tế, chính trị, xã hội và quốc phòng. Tư duy chiến lược không chỉ đòi hỏi tầm nhìn dài hạn, khả năng phân tích, dự báo tình hình mà còn yêu cầu sự sáng tạo, linh hoạt trong việc đề xuất các giải pháp phù hợp với đặc thù của từng địa phương. Trên cơ sở lý luận, tư duy chiến lược là năng lực cốt lõi giúp cán bộ không chỉ giải quyết các vấn đề ngắn hạn mà còn hoạch định các chính sách mang tính lâu dài, đảm bảo sự phát triển bền vững trong bối cảnh hội nhập và toàn cầu hóa.

Thực tế cho thấy, đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ đã có những chuyển biến tích cực trong tư duy chiến lược. Nhờ các chương trình đào tạo, bồi dưỡng trong và ngoài nước, nhiều cán bộ đã nâng cao được khả năng dự báo, phân tích tình hình, từ đó đề xuất các giải pháp phát triển kinh tế - xã hội phù hợp với tiềm năng địa phương. Họ cũng thể hiện sự chủ động trong việc tận dụng cơ hội từ các chính sách phát triển của Trung ương để thúc đẩy tăng trưởng vùng. Bên cạnh đó, việc học tập và làm theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đặc biệt là phong cách tư duy nhìn xa trông rộng, đã giúp cán bộ ngày càng hoàn thiện kỹ năng lãnh đạo, quản lý trên cơ sở thực tiễn. Tuy nhiên, vẫn tồn tại nhiều hạn chế trong năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh. Một số cán bộ còn tư duy ngắn hạn, giải quyết vấn đề theo hướng đối phó mà chưa thực sự quan tâm đến chiến lược dài hạn. Sự e dè, lo ngại rủi ro, trách nhiệm cũng khiến họ thiếu quyết đoán, chậm đổi mới, dẫn đến hiệu quả lãnh đạo chưa cao. Ngoài ra, khả năng phân tích, dự báo tình hình còn yếu, khiến công tác hoạch định chiến lược chưa thực sự hiệu quả, chưa khai thác được hết tiềm năng phát triển của khu vực.

Những hạn chế trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân, trong đó có những bất cập trong cơ chế, chính sách, quy trình hành chính rườm rà khiến cán bộ bị bó

hẹp trong tư duy và hành động. Công tác quy hoạch cán bộ chưa thực sự gắn với thực tiễn, nhiều trường hợp quy hoạch nhưng không được bổ nhiệm, gây tâm lý chán nản, thiếu động lực phấn đấu. Hệ thống đào tạo đôi khi còn nặng về lý thuyết, chưa gắn kết với thực tiễn, làm cho một bộ phận cán bộ thiếu kỹ năng phân tích, dự báo, hoạch định chiến lược.

Để nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp. Trước hết, phải đổi mới công tác cán bộ theo hướng lựa chọn, đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ có năng lực, bản lĩnh, đáp ứng yêu cầu phát triển. Nội dung đào tạo cần được cải tiến theo hướng thực tiễn, gắn lý luận với tình huống thực tế, phát huy khả năng tư duy phản biện, sáng tạo. Bên cạnh đó, cần tạo môi trường làm việc thuận lợi, xây dựng cơ chế, chính sách khuyến khích cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Việc kiểm tra, giám sát, đánh giá năng lực cán bộ cũng cần được thực hiện nghiêm túc, nhằm phát hiện và trọng dụng những người có tư duy chiến lược tốt, đồng thời kịp thời bồi dưỡng những cán bộ còn hạn chế. Nếu thực hiện đồng bộ các giải pháp này, năng lực tư duy chiến lược của đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp tỉnh khu vực Bắc Trung Bộ sẽ được nâng cao, góp phần thúc đẩy sự phát triển bền vững của khu vực trong giai đoạn tới.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Trần Thiên Tú (2020), “Nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh, thành ở nước ta giai đoạn hiện nay”, Tạp chí *Văn hóa nghệ thuật*, số 443, Kỳ 1: *Nghiên cứu thông tin lý luận*, tháng 11/2020, ISSN 0866-8655.

2. Trần Thiên Tú (2021), “Giải pháp nâng cao năng lực tư duy lý luận của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh hiện nay”, Tạp chí *Thông tin khoa học chính trị*, số 01 (22), tháng 01/2021, ISSN 2354-1474.

3. Trần Thiên Tú (2022), “Enhancing the Strategic Thinking of Education Managers for Ethnic Minority, Mountainous and Disadvantaged Areas in the Context of Education 4.0”, Kỷ yếu hội thảo quốc tế “*Socio-economic and Environmental Issues in Development*”, Nxb Tài chính, ISBN: 978-604-79-3205-4.

4. Trần Thiên Tú (2024), “Nâng cao ý thức tự rèn luyện năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ hiện nay”, Tạp chí Quản lý nhà nước điện tử, ngày 15/02/2024, <https://www.quanlynhanuoc.vn/2024/02/15/nang-cao-y-thuc-tu-ren-luyen-nang-luc-tu-duy-chien-luoc-cua-can-bo-chu-chot-cap-tinh-dap-ung-yeu-cau-nhiem-vu-hien-nay/>, ISSN e-2815-5831.

5. Trần Thiên Tú (2024), “Giải pháp nâng cao năng lực tư duy chiến lược của cán bộ chủ chốt cấp tỉnh hiện nay”, Tạp chí Lý luận chính trị điện tử, ngày 07/8/2024, <https://lyluanchinhtri.vn/giai-phap-nang-cao-nang-luc-tu-duy-chien-luoc-cua-can-bo-chu-chot-cap-tinh-hien-nay-6291.html>, ISSN 2525-2607.